

DE CE SCRIU CARTEA/ CUVÂNT ÎNAINTE

Când m-am urcat în trenul spre Budapesta în 4 septembrie 2006, îmi dărdâiau genunchii de emoție, teamă și încântare. Era pentru prima dată când plecam din România ca să locuiesc în străinătate. Nu-i vorba, mai călătorisem până atunci în câteva țări – Olanda, Italia, Franța, Spania, Austria –, dar nu locuisem în niciuna dintre ele. Le vizitasem ca turist sau ca student la diverse cursuri, însă de data aceasta aveam să locuiesc pentru un an întreg la Budapesta. Câștigasem o bursă Soros și urma să fac un masterat în Politici Publice în Media și Telecomunicații la o universitate americană care avea o filială la Budapesta. Profesori din toată lumea veneau să predea acolo, se numărau printre cei mai buni. Mai toți lucrau în domeniul în care predau, fiind cât se poate de conectați la „viața reală” din afara facultății. Iar aceia, puțini, care erau doar profesori erau suficient de cunoscuți ca experți în domeniu încât să-și împartă milimetric timpul între predare, cercetare academică și conferințele susținute pe tot globul. Colegii veneau și ei de peste tot, mai puțin din Antarctica.

În timpul sesiunii de *orientation* (săptămâna premergătoare cursurilor din primul semestru în care te dumirești ce ți se întâmplă), am aflat că se aflau acolo studenți din 56 de țări. M-am întâlnit la cursuri cu oameni din Cehia, Azerbaidjan, Pakistan, Franța, SUA, Canada, Ucraina, Georgia, Armenia, Letonia și Bulgaria; cu unii dintre aceștia am organizat petreceri, am ieșit la picnic și am mers în excursii, legând prietenii care au rezistat timpului și distanței care ne separă.

Am păstrat legătura cu aproape toți. Unii dintre aceia cu care împărțeam disperarea învățând pentru examenul la Statistică sunt

acum curatori la galerii de artă din New York, consilieri pe politici publice în domeniul energiei în Azerbaidjan, lideri ai societății civile în Pakistan, jurnaliști la Istanbul sau consilieri la ONU. Când am pus piciorul în tren la București, habar nu aveam la ce ar trebui să mă aștept de la Budapesta. Cum voi trăi departe de familie și de prietenii pe care mi-i făcusem în timpul studenției? Ce-o să se întâmple cu prietenul care rămânea acasă? Tocmai îmi cumpărasem un apartament în București; dacă nu aveam să mă mai întorc niciodată? Și, mai ales, ce fac dacă nu mă acomodez acolo? Dacă o să mă satur de vorbit toată ziua numai în engleză? Unde găsesc eu la Budapesta foi de viță să-mi fac sarmale? Cum mă întorc acasă? O să râdă toți de mine că n-am fost în stare să fac nicio brânză; vorba aia, aveam și bursă, eram și la o aruncătură de băț de țară. Nu era ca și cum m-aș fi dus în Tibet să stau în templu și să meditez în poziția lotusului un an de zile.

Această teamă a ținut fix o săptămână, până când am intrat în clasă la primul curs. Trebuia să ne prezentăm profesorului și venise rândul meu. Îmi bătea inima la fel de îngrozitor ca atunci când mă urc pe scaunul dentistului. Mi se părea că nu mai știu niciun cuvânt în engleză și mă uitam panicată la cei 26 de colegi de clasă, pe care-i cunoscusem în timpul săptămânii de *orientation*, dar ale căror nume nu puteam să mi le amintesc în acel moment nici cu pistolul la tâmplă. Îmi tremurau mâinile și mi-era rușine să nu stâlcesc vreun cuvânt ori să am vreun lapsus. Apoi cuvintele au ieșit singure din gură: *My name is Diana Ursachi, I am Romanian, I have studied Communication and Public Relations at the University of Bucharest and I am here to find out if public policy is indeed so difficult to understand as we are sometimes lead to believe.* („Mă numesc Diana Ursachi, sunt româncă, am studiat Comunicare și Relații Publice la Universitatea din București și am venit aici ca să aflu dacă politicile publice sunt într-adevăr atât de dificil de înțeles cum par uneori a fi.”)

Toată lumea a râs și m-am gândit că o feștelisem. Nu intenționasem să fiu atât de directă, dar, în fond, cam acesta era motivul pentru care mă aflam acolo. Profesorul mi-a zâmbit, mi-a spus că se bucură să aibă studenți atât de hotărâți și m-a rugat să-i spun la finalul semestrului dacă reușise să mă lămurească în legătură cu ce voiam să aflu. Mi-a recomandat totuși să nu aștept până la finalul semestrului

ca să găsesc răspunsul, ci să „îl trag de mânecă” – pe email sau la orele de consultație săptămânale – ori de câte ori am întrebări sau mă poticnesc pe drumul spre răspuns. Își găsise deja un fan!

De atunci, am mai locuit în alte două țări (Belgia și Statele Unite ale Americii), unde am studiat și am lucrat alături de unii dintre cei mai buni specialiști în domeniile Comunicării, Politicilor Publice și Managementului Afacerilor. Decanul facultății unde am studiat Managementul Afacerilor a fost președinta Asociației de Marketing din SUA; profesorul care predă cursurile de Managementul Dezvoltării Durabile este recunoscut pe plan internațional, numărându-se printre primii care s-au străduit să arate, pe baza cifrelor, de ce este bine pentru companii să investească în mediul înconjurător și în oameni. Am învățat de la ei să încerc să fac performanță nu de ochii lumii, ci pentru mulțumirea mea personală și pentru convingerea că munca bine făcută le este de folos și altora. Am învățat să pot să accept fără ironie și alte puncte de vedere, chiar dacă eu cred exact contrariul, să înțeleg că a ne tutui nu implică o familiaritate excesivă, nici în context profesional și nici în acela personal, să am curajul să încerc lucruri noi, chiar dacă asta înseamnă să renunț la ce am făcut până atunci. Am învățat și să mă mut cu ușurință la 10.000 km distanță ori să mă adaptez la obiceiuri culturale și bucătării în care înotătoarele de rechin prăjite sunt o delicată, în contrast cu ceața de porc, care este tabu. Și am mai învățat ceva de la acești oameni: să apreciez lucrurile pe care nu le pot găsi decât acasă și să fiu recunoscătoare că mă pot întoarce oricând aici, în patrie, fiindcă România este locul în care îmi încarc bateriile.

La ce mi-au folosit aceste lucruri? Simplu: m-au convins că, dacă sunt cu adevărat motivată, pot face orice îmi propun, indiferent dacă este vorba de locuit în altă țară, de legat noi prietenii, de învățat o limbă străină sau de lucrat ori de studiat într-un domeniu cu care n-am mai avut de-a face până atunci. Și am mai dobândit ceva: convingerea că toate acestea îmi vor fi de mare ajutor dacă voi alege să mă întorc în România.

Pe măsură ce am discutat cu mulți dintre aceia care au colaborat la această carte – români aflați peste tot în lume –, am înțeles cât de mult șlefuiesc astfel de experiențe încrederea în sine. Convingerea că

ȘI ACOLO CE-O SĂ FACI?

poți schimba lumea în mai bine alături de alții care își doresc același lucru (convingere pe care o descopăr adeseori în ochii acelor care au locuit peste hotare și au revenit acasă) se clădește și cu astfel de experiențe.

Această carte adună pentru tine ceea ce mi-aș fi dorit să știu înainte de a pleca în străinătate: de la sfaturi privind căutarea universității potrivite sau a locului de muncă dorit, până la avantajele și dezavantajele traiului în străinătate, toate presărate cu exemple și întâmplări din experiența acelor care lucrează sau studiază peste hotare. Le sunt profund recunoscătoare tuturor acelor care mi-au oferit și mi-au modelat aceste experiențe.